

Forskningsrådet
Att: Kristin Danielsen

Oslo, 6.januar 2017

Innspill til utvikling av PES og Stim-EU til større treffsikkerhet

Bakgrunn

FFA EU-utvalget har diskutert hva som er flaskehalsene for økt deltakelse for instituttene i H2020. Ett moment som kommer tydelig fram, er at det er kostbart for instituttene å utvikle søknader fordi PES-ordningen har utviklet seg til å dekke en stadig mindre andel av instituttene reelle utgifter med prosjektetablering. Koordinatorrollen i søknadsutvikling er særlig krevende.

PES2020 er ett av flere virkemidler i Forskningsrådet som skal bidra til å styrke norsk deltakelse i H2020 og oppnå økt retur i form av prosjektfinansiering fra H2020. Konkurransen om midler er stor, og utforming av gode søknader krever kunnskap, tid og ressurser. PES2020 skal bidra til å avlaste kostnader for norske søkere forbundet med utforming av prosjektforslag. PES2020 skal videre bidra til generell kompetanseheving om deltakelse i H2020 blant norske søkere, og til

- at kvaliteten på innsendte søknader blir bedre
- at antall søknader med norsk deltakelse går opp
- at nye søkere mobiliseres til å delta i EU-prosjekter

(kilde: *forskningsradet.no*)

Utvikling i PES fra start (2009) til i dag

Reidar Buvik i Sintef har bistått med å beskrive utviklingen i PES og konsekvensene av denne utviklingen for instituttene.

Ved oppstart i 2009 het det følgende i utlysningen:

Støtten kan maksimalt utgjøre 50 % av relevante, påløpte kostnader.

- Store prosjekter (NoE, Large Scale Collaborative Projects, IP) kan støttes med opp til 500.000 kr dersom koordinator er norsk.
- Mellomstore prosjekter (Medium and Small Scale Research Initiatives, Research for the benefit of SMEs – tidligere kalt CRAFT og Collective Research, STREP) kan støttes med opp til 200.000 kr.
- Små prosjekter (CSA f. eks) kan støttes med opptil 100.000 kr.
- Individuelle stipend kan støttes med maksimalt 15.000 kr for å utforme søknader rettet mot programmene People og Ideas.

Støtte til kontraktsforhandlinger

Dersom prosjektforslaget godkjennes og blir prioritert for videre kontraktsforhandlinger (i EU/EØS/EUREKA), vil det tilbys ytterligere støtte, begrenset til 20 % av opprinnelig tilsagn. Tilleggsstøtten utløses ved fremleggelse av dokumentasjon på at prosjektforslaget er godkjent av aktuell instans og at videre arbeid må utføres før det internasjonale prosjektet kan igangsettes. Støtte til denne fasen skal heller ikke overstige 50 % av påløpte kostnader for denne fasen. Tillegget på 20 % kan også benyttes dersom søker blir innkalt til høringer.

Det gis ikke støtte til kontraktsfasen for ERA-NET-prosjekter.

I 2016 er PES utlysningen vesentlig endret, jfr følgende som er hentet fra utlysningen:

Støttebeløp når PES-søker er KOORDINATOR for følgende H2020-prosjektformer:

Prosjektform	Maksbeløp når EU-søknad er eligible	Tilleggsstøtte når EU-søknaden er over threshold	Tilleggsstøtte til kontraktsforhandlinger
Research & Innovation Action Innovation Action (støtte fra 150.000 til 250.000 kr, avhengig av hovedprosjektets budsjett)	200.000 kr	50.000 kr	50.000 kr
SMB Instrumentet Fase 1 <i>spesielle betingelser</i>	40.000 kr	0 kr	0 kr
SMB Instrumentet Fase 2 <i>spesielle betingelser</i>	0 kr	150.000 kr	0 kr
Fast Track to Innovation	120.000 kr	30.000 kr	50.000 kr
MSCA Innovative Training Networks (ITN)	120.000 kr	30.000 kr	50.000 kr
Coordination & Support Action Public Procurement of Innovative Solutions (PPI) Pre-Commercial procurement (PCP) COST (opprette nytt nettverk)	75.000 kr	25.000 kr	20.000 kr
MCSA - Research and Innovation Staff Exchange (RISE) MSCA - Co-Funding of regional, national and international programs (COFUND)	40.000 kr	10.000 kr	10.000 kr
MSCA Individual Fellowships (IF)	15.000 kr		
ERC Starting Grant ERC Consolidator Grant	40.000 kr	20.000 kr (Til runde 2)	25.000 kr
ERC Advanced Grant	50.000 kr	25.000 kr (Til runde 2)	25.000 kr
Prizes (søknadsskriving)	50.000 kr	0 kr	0 kr

Støttebeløp når PES-søker er DELTAKER i ulike H2020-prosjektformer:

Prosjektform	Maksbeløp når EU-søknad er eligible	Tilleggsstøtte når EU-søknaden er over threshold	Tilleggsstøtte til kontraktsforhandlinger
Deltaker	40.000 kr	10.000 kr	10.000 kr
Arbeidspakkeleder	40 - 60.000 kr	10.000 kr	10.000 kr
Flere deltakere i samme PES-søknad	Vurderes individuelt	Vurderes individuelt	Vurderes individuelt

Oversiktene viser at maksbeløpet i PES for å skrive en koordinatorsøknad har gått ned fra kr. 500.000 til kr. 200.000 i perioden 2009-2016. Får prosjektet finansiering, kan en inkludere utgifter til kontraktsforhandlinger. Maksbeløpet var da i 2009 kr. 600.000, mens det i 2016 var kr. 300.000.

Tilsvarende beløp som partner i en søknad var i 2009 på maks kr. 200.000 og i 2016 kr. 60.000. Inklusive utgifter til kontraktsforhandlinger utgjør dette i 2009 maks kr. 240.000 og i 2016 kr. 80.000.

Konsekvenser for instituttene

Instituttene melder at for noen av deres søknader dekker de maksbeløp som nå gjelder for PES en rimelig andel av kostnadene, mens der en legger ned ressurser for å få til en ekstra god søknad (evt. nytt konsortium) er PES kompensasjonen altfor liten. I 2015 hadde SINTEF 17 koordinatorsøknader hvor en brukte over kr. 600.000 på å utvikle den enkelte søknaden. Herav var det 7 søknader hvor utgiftene oversteg 1 mill. kr. I 2015 var SINTEF partner i 51 søknader hvor en brukte over kr.200.000, av disse 10 hvor en brukte over kr.400.000 på søknadsutviklingen.

NOFIMA, TØI, NILU og andre institutter melder om samme misforhold og hvor PES midlene utgjør en minkende andel av projektetableringskostnadene for instituttene.

Konsekvensene er at instituttene vegrer seg for å ta de kostbare prosessene med å utvikle nye konsortier og med å ta koordinatorrollen i H2020 prosjekter.

Forslag til endringer i PES

- Grenseverdiene i PES må økes. Målet må være å komme tilbake til kompensasjon for 50 % av relevante, påløpte kostnader fra PES, slik det var tidligere.
- Antall partnere og koordinatorfunksjonen betyr mye for hvor mye arbeid det er å utvikle konsortiet og søknaden. Også om det er 1- eller 2-trinnsøknader, er viktig for kapasitetsbehovet. Det er derfor viktig å øke kompensasjonen i PES generelt og spesielt for koordinatorfunksjonen, differensiert på antall partnere og på 1- eller 2-trinnsøknader.
- PES er tilgjengelig for alle forskningsutførende sektorer. Forskningsinstituttene har størst økonomiske utfordringer i prosjektutviklingsfasen. Det bør vurderes å differensiere satsene i PES, slik at økningen i satsene prioriteres til instituttene, som i dag opplever reelle økonomiske begrensninger for økt deltakelse i H2020. Det vil gjøre PES enda mer treffsikker mot økning i instituttenes deltakelse i H2020.

Stim-EU

En parallell problemstilling oppleves av instituttene når det gjelder Stim-EU.

Kompensasjon for å ha koordinatorrolle i gjennomføring av H2020 prosjekter er uforholdsmessig liten i forhold til det reelle merarbeidet.

Dette gjelder også vektingen av å samarbeide med næringsliv og offentlig sektor. Merarbeidet dette gir, gis ikke kompensasjon slik det er vektet i dag, den vektingen bør økes.

Generelt sett mener vi at for forskningsinstituttene burde det vært nøytralt om en fikk et forskningsrådsprosjekt eller et EU-prosjekt. Slik det er nå er det økonomisk bedre å ha et forskningsrådsprosjekt. Sett i lys av nasjonale mål og instituttenes mål om økt internasjonalt samarbeid, mener vi dette er svært uheldig.

Forslag til endringer i Stim-EU

- Vektingen av koordinatorrollen økes slik at merarbeidet kompenseres i større grad
- Vektingen av samarbeid med bedrifter og offentlige virksomheter økes

FFA er oppfordret av medlemmene til å ta opp problemstillingen med KD og NFR med målsetting å gjøre endringer i PES og Stim-EU for å fjerne hindringer for at instituttene tar en tyngre rolle i H2020 prosjektutvikling og –gjennomføring.

Vi håper dette er innspill som kan vurderes og deltar gjerne i dialog med Forskningsrådet om dette og andre justeringer som kan øke treffsikkerheten i PES og Stim-EU og øke forskningsinstituttenes deltakelse i H2020.

Vennlig hilsen

Agnes Landstad
Daglig leder FFA